

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrațiunii (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
Un sir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Ne împing!

Vremea unui traiu *mai fericit* pentru Românii din Ardeal și Ungaria încă n'a sosit.

Dar când va sosi odată? se vor întreba mulți dintre Românii nostri. „A trecut vreme de pe la 68, aproape douăzeci de ani, și noi Români nu putem zice, că măcar un pic ni-s'a ușurat soarta“, așa își vor zice unii dintre iubii nostri cetitori. Mulți au încărunțit și tot nu s'au invrednicit de o mai bună soartă. Acestia poate își vor perde răbdarea, ba poate și dintre noi cesti mai tineri, se vor afla de aceia, cari vor zice: *până-când se mai dăinuiește această stare de lucruri?*

Fiți *răbdători!* v' zicem noi.

Ungurii încă au răbdat dela 48 până la 68, când Împărăția istovindu-și puterile a alergat la ei și le-a cerut ajutorul împotriva Nemților din Germania.

La 68 li-s'a *schimbat soarta* după-ce atâta vreme au fost răbdători.

Părinții nostri încă au răbdat destul și în cele din urmă a venit și anul 48, poarta prin care am intrat și noi Românii în rîndul popoarelor slobode. Moșii și strămoșii nostri, asupriți pâna dincolo, încă vor fi răbdat destul, dar' în cele din urmă le-a sosit și lor câte un ânger bine-făcător și le-a mai slobozit cătușele și le-a mai îndulcit traiul.

Semnele așa ne spun, că soarta noastră se va schimba.

E o lege a firii, care dă o anumită măsură de *vrednicii* fiecărui popor și dacă 'și-le cheltuește, poporul acela trebuie să se ducă de răpă. Ungurii așa au *făcut* și așa vor și *păși*.

Îtovăreșiți cu Turcii, sute de ani au trăit așa cum trăește un stăpân cu o slugă. Îl bate dacă nu ascultă și-i arată drumul, dacă cărnește din nas. Turcii erau domni, ear' Ungurii predominii și și aliați: alianță născută din potrivirea firii lor. Cu Turcii în ziua de astăzi s'a gătat și în curînd va sosi și vremea prohodirii acestui popor. La cine vor mai căuta Ungurii razim ori scut, dacă va fi nevoie de el?

Cu Nemții stau rău, cu Slavii și mai rău, încotro își întorc fețele, în tot locul dau de oameni, cari îi urăsc și urgisesc.

Nemții din Țeara-Nemțească 'i-au urf și 'i-au urf și mai mult Slavii, adică Rușii, Sârbii, Bohemii, Croații, Slovaci. Slavii din Austria tot mai mult înaintează, Nemții de acolo perd pe zi ce merge tot mai mult și în măsură cu creșterea puterii la Slavi, crește și ura și puterea lor, care sunt neprieteni Ungurilor.

Muscalului dela Mează-noapte nici s'-'i pomeniești de Unguri. În 48 a alergat cu dragă inimă împotriva Ungu-

rilor, cari s'au ales cu un *Világos* atât de rușinos.

Cu o bătălie bună s'au ales dela Ruși și astăzi îndeosebi lumea întreagă știe, cine e și ce plătește Rusia. Planurile ei se v'ed de departe.

Pericolul cel mai mare ce ne așteaptă pe toți, atât pe Români cât și pe Unguri, *dinspre Rusia vine*. Ungurii sînt mai amenințați ca noi, una că înaintea Rușilor au fost totdeauna *urgisiți*, alta că Ungurii asupresc pe Slovaci și Croați, la care Rușii țin ca la niște frați.

Ar fi prea firesc, ca în fața pericolului deobște ce amenință dela Mează-noapte între Români și Maghiari să fie *legături de prietenie*. Durere, nu sînt, pentru-că Ungurilor — cu ajutorul lui Dumnezeu au reușit a ne înstrăina pe noi, pe cei cari le puteam fi mână de ajutor. Și aceasta într'o vreme, când țeara stăpînită de ei a ajuns la sapă de lemn, când pe toate tărîmurile am dat înapoi și când stăm atât de rău, încât nu știm în ce moment va sosi și oara peririi pentru această țeară.

Da, stăm rău, încât n'are cum fi mai rău.

Ungurii cu toate-că-'și v'ed pericolul apropiindu-se ne prigonesc din ce în ce făcându-ne astfel peste putință a ține la ei în vreme de nevoie și minănându-ne tot mai mult înspre Rusia, care dacă va sări în ajutorul alor sei din Ungaria,

FOIȚA.

Crăișorul nostru.

Fragment dintr'o baladă populară.

De pe deal pe deal
Pe cel Bucefal,
Iancu s'ar arată
În zi luminată...
Sus pe culmea 'naltă
Șoimu 'n sbor îi saltă;
Șoimul face spume,
Că s'ar duce 'n lume...
Șoimul s'oprește
Că îi poruncește
Scumpul ghinerar
Să păsească rar!...

Sus prin cel brădet
Merge Iancu 'ncet
Și cari îl zăresc
De drag îl numesc:

„Al nost crăișor!...”

El aprins de-un dor,
Tainic s'gândește
Și mereu privește:
La voinici frumoși,
La boi cornuroși,
La cei armăsari
La brazi, la stejari,
La munți și la șes
La cel codru des...
Ș'alui ochi m'esoară
Deal și colinioară,
Munți în înălțime
Văi în adâncime!...

Ca prin vis îi pare,
Colo 'n depărtare:
Bucium răsunând
Trupele venind...
Ear' în fruntea lor
El pe-un șoim ușor!

Iosif Stanca.

Bolnavă.

Ascultă, dar' m' vezi surată,
Că nu-s aceea ce-am fost ieri:
Sînt slabă fără de puteri!...
Sînt deochiată!

Aruncă-mi, trei cărbuni din vatră,
Doar' scap, Ileană, de dureri.

Ia uită-te la mine 'n față,
De ceară, dragă, par'că sînt,
De ieri, de ieri, o, Doamne sfînt
La ce vieată!...

Că ieri, eram la el în brațe;
Ear' astăzi pot fi și 'n mormînt.

De nime 'n lume nu 'mi-e jale,
Ileană dragă, ca de el,
Că-l las în lume singurel
În lacrimi grele.

Și nu 'mi-ar fi, Ileană, jale,
De-ar fi să fim tot sub un vîl...

Ileana, zice 'ncet din gură
Descîntecul... și a oftat...

„A, dragă nu e deochiat
Că făcătura

„I-s dragi, fă, ochii tîi de murd...
„Și-i semn că-și face de 'nsurat!...”
Iosif Stanca.

ne va întinde și nouă mână de ajutor, ca unui popor ce alcătuiește legătura între Latini și Slavi.

Prea se lăcomesc Ungurii la blidul cel mare al țerii și prea ne înstrăinează, încât astăzi îți vine să-ți înfunzi gura celui-ce ar cuteza să mai grăiască despre vre-o astfel de porneală, în sinul Românilor din Ardeal și Ungaria care se ducă la împăciuirea cu Ungurii, sau măcar la „îndulcirea” lor.

Pe un astfel de împăciuator îl arunci la o parte cum arunci o coajă de nucă și îl socotești de om cu gânduri strechiate.

Ungurii se lase cu prigonirile și nedreptățile și atunci da, ne vom împrieteni cu ei și vom lupta cu ei împreună împotriva dușmanilor din afară, cari și ei au amărit zilele înaintașilor nostri, altminterlea, rămână singuri, prăpădească-se măcar, cu atât mai bine, va scăpa Europa de un popor, care nu e făcut pentru a trăi în ea.

La temniță. După-cum știm membrii comitetului național, care au alcătuit și iscălit *Manifestul* din Februarie, au fost luați la prigoană și au fost osândiți pe cale polițienească. Dl *Iuliu Coroianu* a fost osândit atunci la 10 zile închisoare și la 75 fl. pedeapsă în bani. D-sa a făcut recurs la *sfatul orășenesc*, acesta însă a lăsat pedeapsa așa după-cum a fost croită de către poliția din Cluj. Apelându-se și la ministru, acesta a scăricit pedeapsa la 8 zile închisoare și 50 fl. pedeapsă în bani. De-asemena și dl *Dr. Teodor Mihali* din *Dej*, încă a fost provocat se între în temniță, nescăricindu-și-se nimic din pedeapsa ce i-a fost croită tot pentru *Manifest*. Au cam trecut sărbările milenare și stăpânirea își pune slujbașii din nou pe brânci, ca să încue pe cei cari pentru drepturile neamului nostru se luptă.

Goldiș deputat. Vicarul neunit dela Oradea-mare a fost ales deputat dietal în cercul *Ceica*. Sântem siguri, că acestui nevrednic călugăr nu-și va reuși nici măcar luarea botrițelor cânilor, când Ceicanii ar cere-o.

Cătră dascălii Români.

Unul dintre cei mai harnici și mai destoinici dascăli românești, dl *Ioan Dariu* dela *Brașov*, cunoscut prin frumoasele sale scrieri pedagogice, s'a apucat de un lucru, pe care a-l aduce în îndeplinire e de datorința învățătorilor români, fără deosebire de confesiune.

Dl Dariu voește acum la sfârșitul veacului în care ne aflăm să se alcătuească „*Icoana școlii române la sfârșitul veacului al nouăsprezecelea*”. Un album în biografii și portrete ale membrilor de acum ai corpului didactic român de sub coroana sf. *Stefan*.”

Lucrarea aceasta trebuie să sprijinită de către toți dascălii românești. Ea a fost salutată cu bucurie de către toți și credem că cu bucurie se vor potrivi d-nii învățători români celor două broșuri, pe care dl Dariu le-a alcătuit și le-a dat la iveală în săptămâna aceasta. Una e intitulată: „*O întrebare sinceră și o propunere către domnii învățători români din Ardeal și Ungaria, de I. Dariu, învățător la școlile centrale române din Brașov*”, ead' a doua e „*Cestionarul*” pe care dl Dariu îl va da ori cui cine-l va cere și din care aflăm de bine a reproduce următoarele:

Planul executării albumului:

„*Icoana școlii române la finea secolului al XIX-lea*”.

Eu intenționez, ca *Albumul* din chestiune să se compună din trei grupe, care să formeze însă un singur corp, și anume:

Grupa întâia.

O vor forma, în ordine alfabetică, archierei actuali ai ambelor confesiuni, ca su-

premi inspectorii școlari confesionali, cu portretele și biografiile P. SS. Lor, împreună cu ale câtorva dintre antecesorii, cari au stăruit mai mult pentru ridicarea și înaintarea școlii române în jumătatea din urmă a secolului actual, d. e. *Șaguna, Șuluț, Vancea, Popasu* ș. a.

Grupa a doua.

O vor forma în aceeași ordine profesorii actuali dela preparandile sau seminarele pedagogice ale ambelor confesiuni, cu portretele și biografiile lor, cari vor voi a lua parte, împreună cu câțiva dintre cei răposăți sau pensionați, mai meritați, d. e. *I. Popescu* (răpos.), *V. Petri* (pens.) ș. a.

Tot în grupa aceasta intră și biografiile și portretele președinților actuali și din trecut ai reuniunilor învățătoresci, precum și ale acelor protopopi, cari ca inspectorii școlari districtuali au stăruit mai mult pentru promovarea cauzelor noastre școlare, în special și pentru realizarea acestei idei.

Grupa a treia.

O vor forma învățătorii actuali ai ambelor confesiuni, cu portretele și biografiile lor, în rînd alfabetic, de sine înțeles, numai cei-ce de bunăvoie vor lua parte, împreună cu aceia dintre învățătorii pensionați, sau cari azi sînt preoți și au funcționat ca învățători și cari ear' numai de bunăvoie vor participa, precum și aceia dintre cei răposăți, ai căror urmași se vor învoi a trimite portretele și datele lor biografice în sensul de mai jos, solvind în același timp cel puțin câte un exemplar, pe care îl vor și primi îndată după aparițiune.

Pentru-ca învățătorii, precum și aceia, pe cari îi privește, să știe, ce fel de date au a da din viața lor și din trecutul școlii, unde au funcționat sau funcționează de present, las să urmeze aci întrebările, căror vor avo a se acomoda.

1. Numele complet, anul, luna și ziua nașterii, precum și confesiunea, comuna și comitatul
2. Ocupațiunea și starea părinților;
3. În ce condițiuni ți-ai făcut studiile? (Unde, când, cu ce succes și câte categorii de școale ai absolvat?)
4. Când, unde, și cu ce succes ai făcut examenul de calificatiune și de limba maghiară?
5. Când, unde, la ce fel de școală și cu ce salar ai intrat ca învățător?
6. Câți ani ai servit cu examen de calificatiune și câți fără examen?

Moțul la drum.

Di, di, di, murguțul meu
De ce mergi așa mareu,
D'adăpat te-am adăpat
Și ovės încă ți-am dat.

Ști-mă numai Dumnezeu
Cum te-am căpătat și eu,
Tot umblând din drum în drum,
Ca și omul cel nebun.

Și plecând din sat la țeară
După roaja cea amară,
Ca copiii să nu 'mi piară,
Am trecut multe hotară.

Cătu-ți soartea de amară
A umbla vara prin țeară,
După pâne de secară
Căpătată pe ciubară!

Că-ș sărac și chinuit
Și de biruri asuprit
Și 'mi-e soartea aspră, grea,
Și-ș străin în casa mea.

Că 'ne-au scos din munți dușmanii
Și de-atuncea noi sormanii
Am rămas pe drumuri toți...
Vai de asupriții Moți!!!

Cântarea României.

(Urmare).

26.

În mijlocul viscolului ce făceai tu, patria mea? Pământul ce acoperea cenușa strămoșilor tăi era frământat de lavă... virtegiul furtunos învâluia câmpia... talazurile acelei ocean de neamuri, prăvălindu-se din toate părțile lumii spintecau cu durere coastele tale... Mumă fără copii, ficiorii tăi, rățeciți în vijelia ome-neasca pribegiau în toate părțile, ducând cu dinșii numai limba și dorul seu...! Patria e cel mai dintăiu și cel mai de apoi cuvânt al omului; într'însa se cuprind toate bucuriile lui; simțirea ei se naște deodată cu noi și e nemărginită și vecinică ca și Dumnezeu... Patria e aducerea aminte de zilele copilăriei, coliba părintească cu copaciul cel mare din pragul ușii, desmierdările dragăstoase ale maici noastre, plămuirile nevinovate ale inimii noastre, locul unde mai întâiu am iubit și am fost iubiți, cănele care se juca cu noi,

sunetul clopotului dela biserica satului, ce ne vestia zilele fumaose de sărbătoare, sbieretul vitelor când se întorceau în murgul serii dela pășune, fumul vetrii ce ne-a încălzit în leagăn, înălțându-se în aer, barza de pe streșină ce cată duos pe câmpie, și aerul care nicăiri nu e mai dulce!...

Și sub cortul pribegiei, bătrânii ziceau copiilor: „Cole, în vale, departe, prea departe unde soarele se vede așa de frumos, unde câmpiile sînt smălțuite și păraele răcoroase, unde cerul e dulce, junicele albe și pământul roditor... copii... acolo e *Țeara*!!”... Și la aceste cuvinte, voinicii prindeau armele, pruncii tresăreau în leagăne, femeile cântau patria depărtată și durerea pribegiei... cei slabi se îmbărbătau. Și tu erai mândră atunci, țeara mea... ficiorii tăi erau un neam bărbat, numele tău era vestit noroadelor, răsboinicii tăi erau vitejii vitejilor: dragostea libertății întăria ca o șea de oțel latele lor pepturi și brațele lor erau țepene... Câți căutau la tine, te pismuiau și dușmanii tăi înșși te proslăveau, și când din nări sforăind

7. Ai fost denumit, s'au ales prin concurs?

8. Câți ani ai servit provisor la acea școală și când ai fost definitivat?

9. Dacă ai trecut cumva la altă școală, în ce condițiuni ai fost ales?

10. Cu ce salariu ai servit și cu ce emolumente te-ai bucurat în fiecare an, de când funcționezi ca învățător și până azi?

11. De unde și cum îți primeai salariul și emolumentele? Și din ce constau acestea?

12. De present ești în funcțiune sau pensionat? ori ai repășit din cariera învățătorească și acum ce ocupațiune ai și cum ești plasat și retribuit? Dacă ești pensionat, de când ești, cu cât și de unde? Când erai în activitate, ce taxă anuală plăteai pentru pensiune?

13. Ai servit și ca cântăreț la biserică? Dacă da, cu ce erai beneficiat și dela cine? Când se întâmpla d. e. vre-o înmormântare pe timpul prelegerilor în școală, mergeai la înmormântare? Dacă da, cine îngrija de copii în școală pe timpul acela?

14. Purtați și economie de câmp sau alte ocupațiuni laterale și cu ce succes?

15. Ai locuință proprie și alte proprietăți, sau stai cu chirie, ori în încăpările școlii? Dacă stai cu chirie, câtă chirie plătești pe an? Cât capeți ca bani pentru cuartir?

16. Pe ce vreme începeai cursurile? Cum erau cercetate? Pe ce vreme mai puțin? Când mai mult? Când le încheiai? Cine și cam de câte ori inspecta școala într'un an? Cine presida de regulă la examene? Aveai mult public asistent la examene și de ce fel? Cam cât timp dura examenul? Examinai din toate obiectele de învățământ sau numai din unele și din cari anume? Erau toți elevii examinați sau numai unii? Țineai examenul în școală sau în biserică? Ce pregătiri scripturistice făceai cu elevii, pentru examen?

17. Aproximative sau exact: câți elevi sau elevi ai instruit în fiecare an, de când funcționezi ca învățător?

18. Câte divisiuni (despărțăminte) ai instruit în fiecare an? Dacă aveai mai multe divisiuni, cât timp te ocupai cu o divisiune și cât timp cu alta? Peste tot câte ore Țineai prelegeri înainte de prânz și după prânz? În care zi nu Țineai prelegeri peste săptămână?

și din ochi scânteind, taurul clătina coarnele sale groaza să răspândia în toate părțile.

27.

Lupta întărește pe cel slab și primejdia mărește pe cel tare. Tot lucrul are nevoie sale, așa și libertatea mulți vrășmași are, pentru că este partea cea mai frumoasă din moștenirea strămoșească... Ca să păstrăm aceasta, s'au ca s'o luăm înapoi când ni-s'a hrăpit trebuie o mare stăruință și priveghere, jertfe necurmăte și o uniune strinsă între oamenii de același sânge, astfel ca toți să stea pentru unul și unul pentru toți.

28.

Mai odichnește-te pământe al luptelor!... precum luptătorul ostentat stă de răsuflă. Fruntea ta e plină de sudoarea și de pulberea bătăliei... mai răsuflă puțin... căci ai dușmani mulți la număr... și soarta ta e o luptă necurmătată. Fost-ai multe veacuri volnică ca paserea vîzduchului, până-când o seminție iubitoare de cuprinderi rîvni după patria fecioară a libertății. Vulturul legioanelor zdrobise lumea

Ce signal se da sau după ce se orientau elevii pentru intrarea și eșirea din școală?

19. Instruiezi pe copii și din cântările bisericești și cu ce succes? (coruri...)

20. Țineai și școală de repetițiune? Dacă da, cam de câți elevi sau elevi era cercetată pe an? Ce remunerațiune primeai anual pentru aceasta?

21. Propuneai și gimnastica și aveai aparate gimnastice?

22. Ce știi din trecutul cel mai depărtat și până azi al școlii, unde funcționezi sau ai funcționat? Localul de școală e propriu sau în vre-o casă privată? Cum era în trecut și cum e acum? De cine și cum s'a înființat cel actual? Din ce material e făcut? Câte încăperi are și cât sînt de mari salele de învățământ?

23. Care persoane din comună au stăruit mai mult pentru ridicarea și îngrijirea școlii?

24. Are școala fondul ei propriu, sau e susținută de biserică sau de popor prin repartiție, ori altcum?

25. Ce mobilier și rechizite a avut și are școala: bănci, table, masă, catedră, dulap (scrin), charte geografice, mașină de calculat, icoane din învățământul intuitiv, din istoria biblică, din istoria naturală, glob, aparate fizice ș. a. ? Ce manuale ai folosit sau folosești în școală din fiecare obiect de învățământ?

26. Are școala grădină de pomi? Cine o cultivează? Cu ce succes? Cine ia folosul? Nu se plătește cumva o remunerațiune separată pentru instruirea copiilor în grădinarit?

27. Are școala bibliotecă? Dacă da, din câte opuri constă și cum se întrebuințează?

28. Ce s'a făcut mai deosebit prin stăruința d-tale, pentru înaintarea școlii și pentru binele comun al poporenilor, unde ai funcționat sau funcționezi?

29. Întrucât ai fost spriginit de preotul local și întru cât nu pentru realizarea intențiunilor d-tale, cu privire la înaintarea școlii și în ce raporturi ai stat cu dînsul și cu poporeni din comună?

30. Alte date, d. e. lucrări didactice publicate, disertațiuni și lecțiuni practice prin reuniuni, lucrări literare, colecțiuni din literatura populară, colaborator sau corespondent la ziare, membru în diferite corporațiuni, experiențe proprii de interes comun de pe terenul învățământului și al vieții sociale, etc.

în ghiarele sale;... ca să te poată lua în brațe, fu silit a te lua de soție! Seminția pustiei cu seminția ce năvălise peste dînsa s'au amestecat... Acum libertatea mai bărbată, are și sabie spre apărare... Ascute-ți sabia ca fulgerul și încoardă-ți arcul, o țeara mea...! dușmanul se gătește și tu ești straja lumii... Lumea te-a părăsit și s'a sculat asupra-ți; noroadale s'au legat între ele spre a te batjocori și a stinge dintre oameni pomenirea ta... O, patria mea jertfește-te... Grăbește a mai prinde putere... Eată, că se mai apropie o furtună... De abia vijelia omenească se mai potoli și o întunecime cât un grăunte se zărește despre Răsărit... De ce merge mai crește și ca un nor să îndeasă și să întinde... Cerul se întunecă; viscolul izbucnește; norul se revarsă pe pământ ca un rîu întăritat și ca un ocean înghite tot ce îi ese înainte... Spaima a cuprins toate neamurile... libertatea și legea popoarelor se sdrumică... potop de sânge este... pămîntul se umple cu dărămături... răsboinicii o iau la fugă;... voinicii sînt prinși de frică... Semiluna strălucește cu tărie.

Observări explicative

la executarea planului:

„Icoana școlii române la finea secolului al XIX-lea”.

1. Îmi iau voe a ruga cu insistență pe frații învățători, ca în interesul înaltului scop, ce urmărim, atât datele din viața lor cât și cele referitoare la școală să fie cât se poate de exacte, ca să conglăsuească cu adevărul și astfel se poată rezista ori-cărei critice ce ar putea urma după publicare. Mărturisiți fiecare adevărul și nu vă temeți de nimic. Lauda nemeritată și neadevărul detrag mult din valoarea personală a celui-ce le comite, și în cazul de față nu servesc nici-decum marilor interese ale lucrării, ce ne preocupă.

2. Biografiile arhierilor, ale profesorilor preparandiali, ale președinților reuniunilor învățătorești și ale protopresbiterilor din ambele metropolii le vor face învățătorii noștri cei mai dexteri sau alți bărbați de școală, cari au mai multe și mai exacte date din viața respectivilor. Cei-ce voesc a se angaja cu facerea biografiei vre-unui arhieriu, sau profesori preparandiali, ori președinți ai reuniunilor învățătorești sau a vre-unui protopresbiter să binevoască a mă anunța de timpuriu, ca comitetul de redacție, ce se va institui pentru scopul lucrării, să se știe orienta.

3. Pentru buna reușită a lucrării de față nu e nevoie, ca fiecare învățător să fie indus în Album, ci numai reprezentanți din fiecare loc, însă nici unul nu e respins dintre cei-ce voesc. Un exemplu ne luminează, mai bine. În Săcele (șapte sate), de pildă, sînt vre-o 19 învățători. În interesul scopului, ce urmărim, sînt mulțumiți, dacă vin 7, ca să am dela fiecare școală câte unul, de a cărei biografie să leg și monografia școlii, cu toate acestea toți 19 sînt primiți, dacă toți voesc a figura în Album.

4. Cine voeste, poate să lase ca datele ce le va da din monografia școlii respective să i-se confirme și prin subscrierea preotului, ca director școlar local, cu al cărui binevoitor concurs le va și compune. Tot asemenea se urmează și unde sînt mai mulți învățători la o școală. Monografia școlii o fac împreună și în Album se publică numai după datele biografice ale celui dirigent sau ale celui mai în vîrstă, ear' ceilalți vin publicați în Album numai cu portretul și biografia lor.

30.

Pentru-ce te salți, Dunăre bătrână?... Un biruitor îndrăzneț venit-a oare, ca în zilele strămoșilor noștri să calce cu amîndouă ale lui picioare pe amîndouă ale tale maluri? Lighioanele înviau-au și vin să întemeieze de a doua-oară patria?... Apele tale se umflă, sar în sus și vijie îngrozite... Nu... nu... un turban se vede pe mal... armăsarii dela Anadolu nechiază sărind în două picioare de nerăbdare... pala pustiește țermul din dreapta;... popoarele dela Mează-zi la Miază-noapte, dela Răsărit la Apus, pleacă capul lor săbiei și se lapadă de legea părinților lor ca se creadă Coranului... Mahomet ia locul lui Christos... sabia și Coranul duc robia după dînsule...

31.

Pe rîuri plutesc dărămăturile palatelor și bisericilor... Cu sângele se scurge rămășița neatîrnării a douăzeci de popoare... Valurile isbesc spumegînd valurile și spuma lor e sîngerată... Pe talazul ce merge și se întoarce un iatagan scînteiază... să afundă... ese earăși pe deasupra... și valul înflorat

5. Dacă un învățător a funcționat și la altă școală, acesta să pună în conștientare cu cel ce funcționează acum, căruia îi va da datele ce le are din trecutul școlii amintite.

6. La datele din trecutul școlii să se pună totdeauna și reuniunea învățătoarească din care respectivul învățător face parte, comitatul, protopopiatul și archidieceza sau dieceza și să se arete câte școli sunt în comună și cu câți învățători, după naționalitate și confesiune, precum și numărul locuitorilor în total și în special.

7. Învățătoarele de lucrul de mână încă vor lua parte în Album, arătând între altele cam câte eleve instrua în lucrul manual, din care clase, pe ce timp și cu ce fel de lucruri manuale le ocupa și ce expunea la examene.

8. În expunerea datelor fiecare învățător e rugat a înșira lucrurile așa după-cum s'au succedat în decursul timpului, fără a face anacronisme și lacune.

9. Datele familiare din viața învățătorului încă își au valoarea lor în ceea ce privește educațiunea și asigurarea copiilor sei.

10. Titula dată de mine Albumului din chestiune este numai provizorie, căci cea adevărată se va da numai când se va începe publicarea, orientându-ne după categoriile și după numărul celor ce vor lua parte în acel Album.

11. Fiecare membru, care participă la lucrarea aceasta, e dator a abona cel puțin un exemplar, sau pentru sine, sau pentru școală; altminterlea nici nu s'ar' pute executa lucrarea aceasta atât de costisitoare.

12. Un exemplar va costa cam vre-o 12 fl., și anume 6 fl. fotografiile și 6 fl. opul ca atare. Hotărât nu se poate ști și acum.

13. Apelul și expunerea planului lucrării cu întrebările și explicările de lipsă se vor trimite graatuit celor ce le vor cere.

14. *Termenul pentru trimiterea preparativelor de lipsă pentru începerea lucrării se pune până la 15 Noembrie a. c. v.* Până la acest termen fiecare învățător, care va voi a participa la aceasta lucrare, va avea a trimite: a) datele din viața sa și din monografia școlii în sensul întrebărilor explicărilor date mai sus; b) o fotografie cabinet și iscălitura proprie și c) o declarațiune, prin care să arete, câte exemplare abonează și pe seama cui.

15. Bani se vor plăti în rate lunare de câte 1 fl, începând dela 1 Ianuarie 1897, în decursul cărui an se va începe și publicarea opului din chestiune. Ratele lunare se vor trimite sau la cassarii reuniunii învățătorilor, din care respectivul face parte, sau la comitetul de administrație din loc, ce se va institui spre scopul acesta, sau după-cum se va anunța la vremea sa prin foi.

16. Dacă cineva are vre-o nedumerire într-o privință sau alta, stau la dispoziție cu explicarea ori-când.

Câți sânteti chemați și câți sânteti credincioși misiunii voastre veniți!

Oare m'ați înțeles? Dacă m'ați înțeles, faceți; semnul e dat; la probă sânteti puși:

*Ori gunoii pentru pământ,
Ori lumini în cerul sfânt!*

„Nu vă supărați, că vă chem pe voi așa. Eu nu sânt Christos, ci fratele vostru adevărat!”

*Șam un singur dor pe lume:
Soartea voastră fericită
Și slăvit al vostru nume.*

Brașov, 1896.

I. Dariu.

De ale politicei.

Francia.

În zilele trecute s'a pornit o nouă mișcare împotriva lui *Faure*. Când președintele a sosit în *S.-Mato*, răsvrățiții au strigat. „*Fos cu președintele, trăească prințul de Orleans, trăească negotul*”. Lucru firesc, că au fost prinși și închiși.

Sêrbia.

Din capitala *Belgrad* se vestește, că *regele Alexandru* vrea să se asigureze la o bancă străină, pe 100 mii franci. Eată deci cât plătește viața regelui Alexandru.

Bulgaria.

Soția domnitorului bulgar a voit să meargă peste seară într'un sat nu departe de *Sofia*, cu numele *Rilo-Selo*. Ea a fost însoțită de ostire numeroasă, de oare-ce o bandă de haiduci a voit

să o prindă și apoi să o dea numai pe lângă o sumă mare. Mulți dintre ei zac la răcoare.

Ne aducem aminte încă de omorîrea bărbatului de stat al *Bulgariiei Stambulov*. El a fost omorît de potrivnicii lui în ale politicei. Acum nu i-se dă pace nici în *mormânt*. Unii răufăcători și mișei, căci mișei sânt aceia care nu încap nici de țărîna mortului, au pus dinamită în mormânt și au împrăștiat pământul din giurul gropii. Făptuitorii încă nu-s prinși.

România.

Metropolitul *Ghenadie* al României, aruncat ca un făcător de rele din scaunul metropolitan, se află închis și degradat la *mănăstirea Căldărușani*, care din tăcută și pustie ce a fost, astăzi este cercetată de sute și mii. Cel care a lucrat mai mult la alungarea nevrednică a lui *Ghenadie* a fost episcopul *Partenie al Dunării*, care astăzi e încungiurat de ostire, căci altminterlea ar căde pradă poporului infuriat.

Să nu cumpărăm dela Jidani.

Jidanii, acest popor, al cărui Dumnezeu e *banul*, tot mai mult se obraznicesc și ceea ce până acum făceau cu noi, cu *Românii*, astăzi s'au apucat să facă și cu *Ungurii*, care atât de mult i-au gugulit, dându-le lor *toate drepturile* ce le-au cerut, *toate bunătățile* ce le-au poftit inima.

Îndeosebi față de partidul poporal catolic Jidanii sânt cât se poate de necinstiți. Ei fac pe spriginitorii stăpânirii împotriva căreia partidul poporal cu atâta tărie s'a sculat.

Eată acum ce scrie o foaie a acestui partid poporal:

„Obrăznicia Jidanilor se ni-o răsbunăm prin aceea, că *să nu călcăm nici când în bolta Jidanului*. Să desfacem

asvîrle pe țermurile noastre pe ficiorii spurcatului proroc... „Allah strigă ei... asta e pământul făgăduit celor credincioși...”

32.

Pustiirea să întinde în câmpii... codrii clocotesc de o sfâșiere duiosă... pe coastele dealurilor să ved numai sate arse și turme de femei rătăcind cu pruncii lor la țîță... O țeara mea! unde sânt acum voinicii tăi... cei cu inima vitează și cu brațul tare? N'aud ei răcnetul primejdiei tale... vaietele femeilor, plânsurile copiilor... rugile fecioarelor?... Lei făcutu-s'au miei? Paloșile crunte ruginitu-s'au în mâinile războinicilor tăi? și femeile ziceau: „Vai vouă, vai! bărbatii și-au perdut inima... moștenirea copiilor noștri se cadă în prada vrășmașilor și copiii vor ajunge robii lor, și ei se vor purta cu dinșii ca stăpânul cel rău cu cănele seu... și vom fi de risul și de batjocura neamurilor...” Și mumele ziceau la ficiorii lor: „Cel ce fuge dinaintea dușmanului este mișel... și mișei nu sânt din sângele nostru... Duce-ți-vă de muriți mai bine liberi, decât să trăiți în robie și ocară!”

33.

Vijie crivățul... se clătină pământul... oamenii se isbesc cu oameni... zalele cu ferul... pepturile cu oțelul... vitejii cad morți în țărîna... sângele desfundă pământul... leșurile plutesc pe rîuri... fumul pârjolului se învîrtește în toate părțile; strigările luptătorilor și clăngăitul paloșelor încrucișindu-se răsună cu huiete... Ce te-ai făcut, mare visir?... Unde-ți sânt voinicii, pașo cu trei tuiuri. Vântul împotrivirii sfărîmă zăbăile armăsarilor tăi... Năvala se trase înapoi, spăimîntată de piepturile goale ale vitejilor...

Cine fuge colo în vale, cu brăul tîrîndu-se după dînsul, cu turbanul desfăcut... cu pala de Tăban plină de sânge...

Sultanul... cel mareț... cel groaznic!... Fugi acum, sultane... și erai împăratul împăraților... numele tău îngrozia mai mult decât o ostire... pașii tremuran când te vedeau trecînd... Unde sânt cetele tale așa de numeroase, ca și țerile tale, ostașii tăi mai mulți la număr decât grăunții năsipului mărilor?

Trăsnetul pică din mâinile tale... numele tău de nebiruit perle... Fugi... și în goana fugii tale, căpitani tăi nu mai pot cunoaște pe războinicul voinic ce încură armăsarul înaintea bătăliei... Cată înapoi Sultane!... Vezi comorile Asiei prădate... haremul tău pângărit... nechezând în câmpie de pe stăpânii lor căci Câte mume te vor blăstăma, o sultane fulgere!... O sută de mii musulmani zac neîngropați pe câmpuri!

34.

Ești frumoasă, ești bogată... o țeara mea... ai copii mulți la număr, care te iubesc... ai cartea vitejiei, a trecutului și viitorul înaintea ta... Pentru-ce curg lacrimile tale?

35.

Tresai ca cum ai vedea un duh nevăzut... inima ți se frământă cu înțeleală... Cetitai în cartea urstei, ori că ingerul perirei ți-s'a arătat? (Va urma).

bolte creștine în întreaga țeara și se nu cumpărăm dela Jidani, nici măcar un *chibrit*. Dacă Jidanul are cutezanța de a vătămă pe un creștin, atunci trăească fără poporul creștin. Nebun și vînzător de neam e acela, care cumpără preț de un crucer dela Jidani.

Creștinilor! Vedeți unde am ajuns? În țeara aceasta domnii sînt Jidanii și în a lor slujbă stă *notar*, *gendarm* și *solgăbiru*. Deși pe toți acestia nu Jidanul îi plătește, ci voi îi plătiți. Vă cotorosăsc buzunarele, ca aceia să trăească bine. Voi le lucrați lor. Ceea-ce infundă în a lor gură, aceea e roada amarelor voastre osteneli. Dacă voi nu 'i-ați ține, s'ar prăpădi de foame fiecare belitor al poporului. Și eată-'i, tot pe popor îl *je-fuesc*, pe popor îl *fură*, pe popor îl *schingiesc*, pe popor îl *jupoae*? Până când se mai dăinuiască asta? Bine se aibă de grije dușmanii poporului! Și Isail a fost dușmanul poporului și carnea lui au mîncat-o câinii.

De adevărul celor de mai sus fiecare Român va fi încredințat și dacă e încredințat potrivească-se acestui adevăr și ese odată din amorteală, căci la noi la Români cu mult mai mare e pericolul ca la Unguri.

Adunarea generală în Lugoj.

Comitetul arangiator a sîrbărilor *Astrei* în Lugoj, ne trimite următorul Avis.

Onorații domni, care doresc a lua parte la adunarea generală a „Asociațiunii transilvane”, conchemată pe 27 și 28 August a. c. st. n. la Lugoj se încunoștiințează:

1. Că locuitorii români din Lugoj, au pus la îndemîna comitetului un număr destul de mare de cuartire pe cât va ține durata adunării. Aceste cuartire se vor da pe nimic..

2. Comitetul se va îngriji de a re-serva pentru cei-ce doresc a locui în hotel, odăi corăspunzătoare. Domnii, cari au voie să locuească în hoteluri, au să de plătească înșiși.

3. Toți domnii cari reflectează la îngrijirea comitetului pentru încuarterarea lor, sînt rugați a se adresa cel mult pînă la 10 August a. c. st. n., la dl Dr. Iacob Maior, medic în Lugoj, președintele secțiunii de încortelare.

Lugoj, în 6 August n.

Comitetul arangiator.

Un cuvînt către Bănățeni.

Comitetul central din Lugoj a dat la iveală următoarele potrivite cuvinte către Bănățeni.

P. T. Domnule

Înainte cu 35 de ani confrății nostri ardeleni au înființat „Asociațiunea tran-

silvană pentru literatura română, și cultura poporului român”, care și funcționează de atunci și pînă acum, dar' res-trîngîndu-'și lucrarea numai în granițele Ardealului. Adunarea generală a Asociațiunii din anul trecut, ținută la Blaj, la invitarea inteligenței noastre din opidul Lugoj a hotărît, ca în spiritul statutelor sale să-'și extindă lucrarea privitoare la înaintarea literaturii române și culturii poporului român, fără deosebire de granițe asupra întreg poporului românesc din țările coroanei sf. Stefan și spre ajungerea acestui scop măreț, adunarea generală de mai aproape a hotărît să se țină în Lugoj; ear' de aci înainte și în alte centre din părțile banatice și ungurene. Ducerea în îndeplinire a scopului măreț al Asociațiunii este condiționat de spriginul moral și bănesc al tuturor Românilor binesimțitori și doritori de înaintarea neamului lor. Convocarea adunării generale pentru anul curgător, s'a și făcut prin onor. comitet central al Asociațiunii și după-cum presupunem că vă și este cunoscut, se va ține la 15/27 și 16/28 August a. c. la Lugoj. În deplină înțelegere, fruntașii inteligenței și poporul nostru din Lugoj, așteaptă cu mare dor și frățească iubire a primi în sinul lor „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”. Dar' puterile noastre se arată slabe, față cu doririle și silințele noastre de a întimpina cu câștig îndestulitor numai noi singuri Lugojenii, Asociațiunea. În vederea scopului general, care tinde la înaintarea în învățătură a tuturor Românilor, ne vedem siliți a alerga la frații noștri bănățeni din giurul Lugojului și din alte centre ale Banatului, cu rugarea ferbinte de a alerga cu spriginul lor moral și bănesc, pentru-ca primirea să fie spre bucuria și mulțumirea tuturor. Vă rugăm deci p. t. dle, să îndemnați fruntașii din cercul d-voastră a se înscrie ca membri și a lua parte la adunarea Asociațiunii.

Conform §-lui 6 din statute:

1. Membru fondator e fiecare, care depune odată pentru totdeauna o sumă de cel puțin 200 fl.

2. Membru ordinar devine acela, care depune un capital ce aduce venit anual de 5 fl.; sau solvește anual 5 fl. Membrii fondatori și ordinari iau parte cu vot hotărîtor la adunările generale.

Mai departe conform §-lui 7 din regulamentul pentru regularea mijloacelor spre ajungerea scopului asociațiunii, fiecare om solvind la an taxa de 1 fl., devine membru ajutător.

Lugoj, în 20 Iulie (1 August) 1896.

Cu stimă:

Titu Hațeg m. p.,
pres. comit. cent.

Dr. Isidor Pop m. p.,
secret. comit. central.

SCRISORI.

Earăși oi rătăcite.

Ticvaniu-mare, 10 August 1896.

Onorată Redacțiune!

Cu durere de inimă vin a vă aduce la cunoștință o faptă păcătoasă pe care vreau să o sîvîrșescă unii dintre Români de-ai noștri, care se bagă în cursă vîzînd cu ochii, întocmai cum se leagă urșii la pădure în rociurile întinse de cei ce-'i îmbată și vreau să-'i prindă spre a le pune belciug la nas, spre a-'i bate cu băta pentru a juca cum lor le place.

Jupânul fisolgăbiru Madcsilovski din Oravița, a trimis o listă pentru a o subscrie cei-ce vreau să meargă la milleniu, ca să ne batjocorească aceea-ce noi avem mai scump: limba și neamul nostru românesc.

Nici prin gând nu 'mi-a trecut, domnule redactor, că se vor afla oameni de aceia cari să se iscălească în lista aceea, și încă ce e mai mult, chiar diatre aceia, care au luat parte la *procesul Memorandumului*.

Până acum au și dat 5 fl. pentru a merge cu drotu la nas și cu sfoară legați pînă la Iudapesta spre a vedea acolo tîrgul de zîrențe.

Eu sfătuesc pe acei rătăciți, ca să rămână acasă și mai bine să meargă la adunarea Asociațiunii din Lugoj, ear' nu la Budapesta, unde se vor face de rîsul și de batjocura neamului românesc. Un abonent.

Călușeri români la — Pesta.

Orăștie, în 10/8 1896.

Fisolgăbiru Fodor din Orăștie, pus la cale de fișpanul și vicișpanul comitatului, a pornit în săptămîna trecută o urită vînațoare de suflete printre flăcăii români din Orăștie, pentru-ca să câștige pe câțiva dintre ei, să meargă și să joace „Călușerul” în Budapesta, la tîrgul de zdrențe.

Le-a făgăduit drumul încoace și încolo pe nimica și acolo mîncare și beutură pe nimic și altele.

Unii dintre călușeri au fost băieți de omenie și au înțeles, că ce rușine ar face pentru națiunea românească dacă s'ar duce, și acestia din capul locului nu s'au învoit. Un prăpădit de pandur dela pretură însă, român și el, cumpărat de fisolgăbiru, atîta a tot alergat după ficii și 'i-a îndemnat să vie, pînă când Duminecă s'au găsit vre-o 13 inși, cari s'au dus și au spus, că ei se învoesc să meargă. E vorba să fie duși pe Luni în săptămîna viitoare. Ni rușine, dle Redactor, că trebuie să Vă scriem acest lucru, că chiar și în Orăștie se află ficii de români atîta de rămași înapoi în pricepere, și atîta de stricați la inima lor românească, ca se fac spre batjocura Românilor, aceea-ce le cere un solgăbiru ungur, cunoscut ca mare dușman al Românilor. Îndată-ce au plecat, V-'i, scriu pe toți cu numele, ca să-'i știe toți și aici în oraș, și în comitat, și în lumea întreagă pe unde se cetește prețuita „Foaia Poporului”.

Unii dintre ei pe cum aud, au de gând să se retragă, Bine ar face să se retragă toți!

Romanus.

CRONICĂ.

Un oaspe vrednic. Profesorul *Weigand* din *Lipsca*, care se indeletnicește cu învățarea amănunțită a graiului românesc și care a și scris foarte mult în privința aceasta, va sosi în *Ardeal*; întocmai ca și în anul trecut în *Bănat* așa și acum se facă studii din diferitele părți locuite de Români. Dînsul va veni și la Sibiu. Cu dînsul vor mai face studii și trei școlari ai seminarului român din *Lipsca* în fruntea căruia stă renumitul profesor, *Weigand*. Unul dintre școlari, dl *Sex-til Puscariu* va percurge *Țeara Oltului*, ear' dl *Sterie Stinghe* va studia limbajul *Trocarilor* din *Brașov*. Facem luători aminte pe cetitorii nostri, ca să-i primească pe toți cât se poate de bine și să le fie la îndemână. Totodată domnii preoți să-și facă notițe despre diferitele abateri ale graiului de pe acolo, dela limba literară.

*

Eșit din prinsoare. Primim următoarele: „În 6 August n. am ieșit din temnița ordinară din *Mercurea*, vesel și sănătos ca și-cum am intrat, făcându-mi pedeapsa de 14 zile, pe care mi-a croit-o milostiva curte cu jurați din mult deochiatul *Cluj*.”

Ioan Șerb, cojocar.

*

Árpád ciungărit. Statua lui Árpád, care se lucra în curtea unei mori din *Brașov* și pe care Ungurii au vrut să o ridice pe un deal din apropierea *Brașovului*, a fost ciungărită de... nu se știe cine. Neridicat pe dealul *Tîmpa* și a pățit-o rău bietul Árpád.

*

Nebun sau ce? Un cetitor al foii noastre ne trimite următoarea invitație, la un ospet: „*Ilona és Fános kedves gyermekeink részéről 1896. évi auguszt. hó 6-án tartandó menyegzőjére, t. czimed és becs. családját örm-mel meghívjuk. Soborsin, 1896. jul. havában. Gorny Béla és neje szül. Nagy Anna, Popa Dénes és neje szül. Farkas Éva.* Eată ce e în stare se facă un dascăl românesc crescut în pită românească, în „alumneul oradan”. Învățătorul din *Săliște*, cott. *Arad*, *Ioan Popa*, fiul lui *Popa Dénes* și-a sêrbat cununioa cu o fată de *Slovac*, renegată și ca se arete, că e pătruns de însemnătatea acestui an, acest dascăl încălzit la creeri, și-a făcut invitări în limba — ungurească. Săliștenilor, trimiteți-l la milleniu, în *Iudapesta*, ca să scape neamul românesc de un astfel de om!

*

Pecatele noastre. Dl *Mitru Nica* din *Moroda* ne scrie, că părintele de acolo *Moise Ghergariu*, cel destul vestit, nu a voit să cunune pe o păreche de însurăței, de oarece aceia nu i-au dat numai 4 fl., pe când el cerea 5. Astfel însurăței cei săraci au rămas lipsiți de taina cununiei bisericești și de darul creștinesc. Mamei mirelui, preotul, ca să-și „rêsbune” nu i-a dat anaforă în biserică. Un lucru de tot urît ce sêvîrșește susnumitul preot e, că strică viața familială a multora din comună, învrăjbindu-i pe unii în contra altora. De altmintrelea ar fi bine ca susnumitul preot să răspundă, dacă sînt aceste adevăruri, sau nu.

*

Rătécii. După-cum se svonește, în curînd vor pleca la *Budapesta* două turme de Români, pentru a vedea și ei tîrgul de acolo. O turmă din aceste două va pleca din comitatul *Hunedoarei* și este amăgită de că-

tră o comisiune ungurească, care anume s'a alcătuit pentru a silî pe unii și pe alții, ca să plece la *Pesta*. În această comisie se află și viceșpanul dimpreună cu solgăbiraele toate din comitat. Ca batjocura să fie și mai mare, cei 640 câți ar fi să meargă, vor face în *Budapesta* o petrecanie cu jocuri naționale. Din cercul *Oraviței* încă vor porni 566 de rătécii sub conducerea fisolgăbirului și alor 15 preoți. Oare nu li-e rușine acelor 15 preoți Români, ca să-și călăuzească credincioșii pe astfel de căi? Într'atîta se fi scăzut simțul național, încât să nu-și mai dea seamă, că ceea-ce fac nu fac bine?

*

Român nevrednic. Vicarul gr.-or. din *Oradia-mare*, *Iosif Goldiș*, a ținut *Lunia* trecută o vorbire în *Ceica* și anume pentru-ca se pregătească pe alegători, adică să-l aleagă de deputat în dieta ungurească. În vorbirea sa a lăudat stăpînirea pentru — legile bisericești precum și pe stăpînirea din *România* pentru-că se arată prietinoasă celei ungurești. — Cu lumina se cauți și nu găsești un *Român* mai slab.

*

„Asociațiunea.” Despărțemîntul IX. (*Brad*) al Asociațiunii anul acesta își va ține adunarea generală în *Cristior*, la 6/18 August.

*

Adunare de învățători. Reuniunea învățătorilor gr.-orientali din districtul *Brașovului*, își va ține adunarea generală la 25, 26 și 27 August st. v., în comuna *Poiana-scrată*.

*

Sêrbările Rodnei. În 16 și 17 l. c. vor avea loc în opidul *Rodna-veche*, trei sêrbări de multă însemnătate și anume: Adunarea generală a despărțemîntului „Asociațiunii”, jubileul de 80 ani al distinsului membru al Academiei-Române, *Florian Porcius* și adunarea anuală a preoțimii gr.-catolice din vicariatul *Rodnei*.

*

Parastas. În biserica din *Sistaroveț* s'a ținut un parastas la 28 Iulie v. prin preotul *Simeon Tomescu*, pentru sufletul vrednicului învățător *Georgiu Bocu*, care a publicat „*Doina lui Lucaci*”.

*

Dar creștinesc. „Un moment de rară fericire am avut în inimă, când mai înainte economul *Ilie Blaiu* a lui *Ioan* a dăruit o parte din grădina sa pe seama sf. biserici din *Rusul-superior*. Murind *Ilie Blaiu*, surorile lui *Florica Murășianu* n. *Blaiu*, cu soțul seu *Ioan Murășianu* a lui *Precup*, *Maria Grecu* m. *Grigorie Grecu* și văduva *Domnița Tudoran* n. *Blaiu* au avut bunăvoința a mai dăruia pe seama sf. biserici din *Rusul-superior*, care este veche, părțile lor din frumoasa grădină de vre-un juger, unde cu vremea ne vom zidi o altă biserică. Însemn aci, că dl *Iacob Murășianu* cu soția sa *Maria*, cu 45 taleri au răscumpărat o parte din grădină pe care a dăruit-o tot sf. biserici, care susține și școala. Dumnezeu să le răsplătească îndoiti.

Ioan H. Botean, preot român.

*

Stațiunea preoțească gr.-ort. din comuna *Șomartin*, protopopiatul *Agnitei*, e de ocupat. Venitele sînt socotite cu 391 fl.

— **Stațiune inv. gr.-ort.** În protopopiatul *Săliștei*, *Sibiului*, cu salariu de 300 fl.

R Î S.

Baba Surda.

- *Bună ziua baba Drăgăniasă.*
- *Pisez, dragă, verze în casă.*
- *Da, unde-i moș Achim?*
- *Îs mai bune, dacă le acrim.*
- *Babo tu ești surdă?*
- *Îmi cumpără moșu sucnă.*
- *Mai rămăi cu sănătate!*
- *Cu trei florini și jumătate.*
- *Du-te naibii babo.*
- *Sîndtate, drago!*

Culeasă de *Ioan Richitan*.

*

Negustorul și datorășul.

Negustorul: Hei, da cînd îmi plătești datoria de 10 fl.?

Datorășul: De oare-ce acum nu am bani la mine, te rog vino la mine acasă așa la orele 5, că eu la 4 plec.

*

Că doar a fost cătana.

— *Cei mei Pralo, de ce cauți așa a pagubă? întrebă popa Gligor pe un Țigan înalt și spătos, ce tocmai venise la dînsul.*

- *Ce se fie prea cînstite a murit dada.*
- *Atunci e rău, mei Țigane!*
- *Rău și nu prea, părințele!*
- *Cum așa mei buzatule?*
- *Vezi, că ne-a rămas dela dada o grădina plină cu napi.*

- *Atunci e bine, mei Țigane!*
- *Bine și nu prea, părințele!*
- *Cum așa mei sucitule?*
- *Apoi așa, că s'au învățat porcii Românilor, de vin și ne mănâncă napii.*
- *Atunci e rău, mei Țigane!*
- *Rău și nu prea, cînstite părinte!*
- *Cum așa, întortochiatule?*
- *Apoi așa, că noi încă ne-am învățat de prindem câte un purcel de al Românilor, și-l facem friptura.*

- *Atunci e bine mei Țigane!*
- *Bine și nu prea, căci Români încă sînt ai dracului. Mai în fiecare zi omoară pe câte unul de ai nostri și dada tot așa a pățit-o.*

— *Apoi în urma urmelor tot e rău, mei Țigane, ierte-l Dumnezeu pe bețrânul!*

— *D'asta n'ai nici o grijă, părinte!... Ori o vrea Dumnezeu, ori nu, tot trebuie să-l ierte, că doar a fost cătana!*

POSTA REDACȚIEI.

D-sale *Petru G.* în B. Cu trimiterea abonamentului nu e tîrziu nici acum. La abonenții cei noi li-se vor trimite numerii dela jumătatea anului, ear' la cei vechi dela oprire.

D-șoarei *P. C. Poesiile:* „*Nu te teme Ardelene*” „*Adio*” și „*Răspuns*” au mai fost publicate. Din nou nu le putem. Altceva cu plăcere!

D-sale *Teodor Toma* june în *Pintic*. În numărul viitor ne vom folosi de scrisoarea d-tale. Veți primi răspuns dela prăvălia românească din *Sibiu*.

Pentru redacție și editură responsabil: *Ioan Morariu*.
Proprietar: Pentru „*Tipografia*” societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

LOTERIE.

Tragerea din 8 August n.

Timișoara: 82 60 74 26 71
 Viena: 84 10 20 22 1

Tragerea din 12 August n.

Brünn: 8 84 18 88 85

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Luni, 5 August: Voila 5—7. Tirg de vite în Vâlcele. 5—11. Tirg de vite în Sebeșul-săsesc.

Luni, 5 și Marți, 6 August: Drag.

Mercuri, 7 August: Aiud, Lupu (Farkastelke), Silimeghiu.

Joi, 8 August: Cioșveni, Mănăsturul-unguresc, Mociu.

Vineri, 9 August: Baraolt, Cetatea-de-Baltă, Ciuc-Cosmaș. 9—10. Tirg de vite în Șercaia.

Duminică, 11 August: Copșa-mică, Șercaia, Vințul-de-sus.

Călințarul săptămânii.

Zilele	Călințarul vechiu	Călinț. nou	Soarele
	Dum. a 12-a d. Ros., gl. 3, sft. 1.	răs. ap.	
Dum.	4 SS. 7 Coc. din Efes.	16 Rohu	4 55 7 5
Luni	5 Muc. Eusignie	17 Bertram	4 57 7 3
Marți	6 (+) Schimb. la față	18 Elena	4 59 7 1
Merc.	7 Cuv. M. Dometie	19 Ludovic	5 1 6 59
Joi	8 S. Muc. Emilian	20 (+) S. Stef. R.	5 2 6 58
Vineri	9 Apost. Matia	21 Ioana	5 4 6 56
Sâmb.	10 M. Laurent. Arch.	22 Timoteiu	5 6 6 54

„TIPOGRAFIA“

societate pe acțiuni din Sibiu

indeplinește tot felul de lucrări tipografice și îndeosebi tipărește cărți de tot felul, înștiințări de căsătorie, înștiințări de moarte, placate, bilete de vizită, conturi și blanchete de tot soiul.

Prețurile cât se poate de ieftine.

Deasemenea „Tipografia“ primește în editură cărți școlare și peste tot cărți scrise anume pentru popor, precum sunt povești, snoave, poezii populare, istorioare, romane, descrieri de obiceiuri și datini, schițe istorice ori biografii scrise în limba poporului și alte deasemenea.

Fiind „Tipografia“, societate pe acțiuni **avere națională**, bine ar fi, ca Românii acei să-și comandeze cele de lipsă, ear' nu la străini.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[803] 46 -

asigurăză prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc

Sume asigurate pe viață

în a. 1869—1892 fl. 954,106.—

în a. 1870—1892 fl. 754,999.32

în a. 1893 „ 34,925.85

în a. 1893 „ 53,119.28

în a. 1894 „ 56,333.20

în a. 1894 „ 59,659.—

în a. 1895 „ 50,463.35

în a. 1895 „ 66,862.11

Suma fl. 1.095,828.40

Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la

960.343 fl. 42 cr.**Prospecte și formulare se dau gratis.**

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A doua edițiune

din

ȚINEREA VITELOR

de

Eugen Broie,

președinte al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“

Prețul unui exemplar 12 sr. v. s.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu se află de vânzare

TABLOUL CONDAMNĂȚILOR POLITICI PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.

Prețul 2 fl.

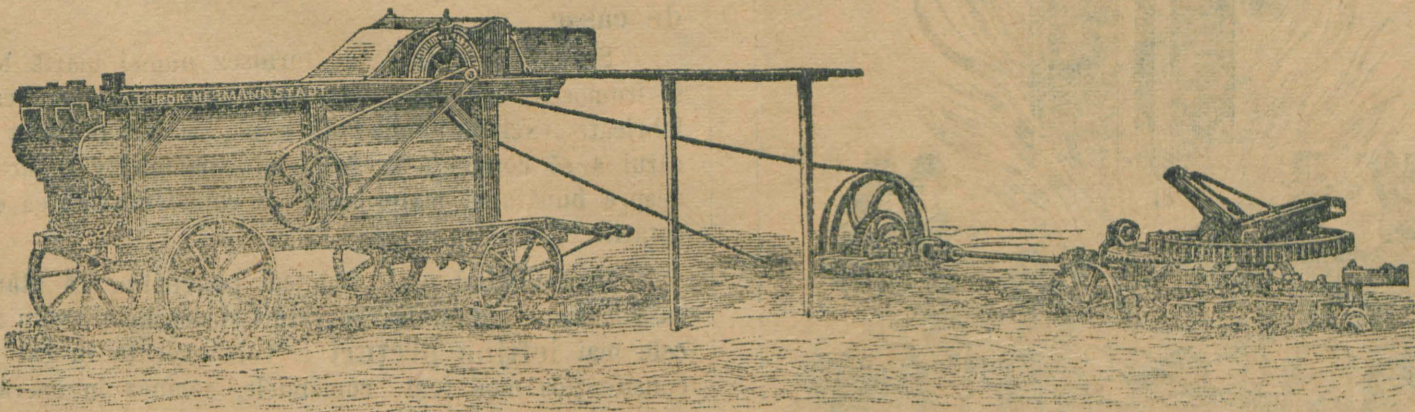
De mai multe-ori premiate.

Fabrica de mașini agronomice

a lui

Andreiu Török,**Sibiu. — Poarta Cisnădiei.**

[1831] 4—

recomandă pentru sezonul actual cunoscutele și renumitele sale mașini de treerat de cele mai bune sisteme. Mașini de învîrtit cu mîna și cu caii, cu scuturători de paie și fără de aceia. Ciur de sortat și de vînturat în patru diferite mărimi. Aparat pentru îmblătutul trifoiului. Triere, precum și tot felul de mașini și unelte economice, cu prețurile cele mai ieftine și cele mai ușoare condițiuni de platire.

Toate mașinile se dau pe garanție.

Prețuri-curente la cerere se trimit franco și gratuit.

Reparaturile se îndeplinesc ieftin și grabnic.

Doi băieți

să primesc ca învățăcel
în franzelăria lui

Petru Moga

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 44.
[1952] 1—3

În prăvălia mixtă a
subscribului se primește [1921] 3—3

Doi învățăceli

din familii bune și cari posed
limba română și maghiară.

George Ivașcu,

comerciant

în Abrud (Abrudbánya).

Un învățăcel

se primește în franzelăria (Weissbäckerei) lui

Stefan Moga,

Sibiu, strada Trenului nr. 4.

[1792] 5—6

La „Tipografia“, soc. pe acțiuni
în Sibiu se află de vânzare

„POESII“

DE

IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

„VICTORIA“,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10,000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solveste 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solveste institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

[397] 19—25

Direcțiunea institutului.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vânzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

archiepiscopului și metropolitului

Andrei baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului,
că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică
de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună
și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse
fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voia fie-
cărui a se convinge cu privilegiul comandelor în atelier
despre bunătatea materialului și conștiințiositatea exe-
cutării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, că atât la
cassele nouă cât și la reparaturi și deschideri voi face
cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai
conștiințios mod toate comanda, semnez în speranța
unei clientele binevoitoare [950] 17—

cu distinsă stimă

Gustav Moess,

strada Poplăcii-mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acorda și plătierea în rate.